

Procedura ewakuacji z obiektu

Workbook

Publikacja jest częścią projektu pn.

„Dostępne góry. Szkolenia dla osób pracujących w branży turystycznej w powiecie tatrzańskim i nowotarskim”, realizowanego w ramach programu

„Turystyka - Bez barier” 2024. Działanie dofinansowano ze środków

Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, których dysponentem jest Minister Sportu i Turystyki.

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

Opracowanie:

Blanka Przedpętska, Paulina Tota-Stawarczyk

Fundacja Polska Bez Barrier

Partnerzy projektu:

Tatrzański
Park Narodowy

Uwaga redakcyjna

Stosowanie wyłącznie formy męskiej w publikacji jest wynikiem przemyślanego i celowego działania, mającego na celu zachowanie spójności oraz prostoty przekazu. Ta decyzja nie oznacza braku poszanowania różnorodności i wrażliwości osób czytających, ale wynika bezpośrednio z troski o ich komfort, w tym – możliwość wygodnego korzystania z technologii asystujących.

Powtarzanie obu form gramatycznych lub stosowanie innych rozwiązań (podkreślników, ukośników) prowadziłoby do niepotrzebnego wydłużenia i komplikacji treści. Podczas prac nad poradnikiem założono więc, że w tym przypadku najistotniejsze jest umożliwienie łatwego przyswojenia materiału i zrozumiałość dla wszystkich odbiorców.

Wstęp: jak korzystać z workbooka?

Publikacja, którą masz w rękach – workbook – to rodzaj narzędzia, które ma formę ustrukturyzowanego dokumentu z polami przeznaczonymi do samodzielnego wypełnienia.

Ma on za zadanie odpowiedzieć na pytanie, jakie dokładnie działania możesz podjąć, aby zapewnić ewakuację każdej osobie, niezależnie od jej (niepełno)sprawności.

Workbook stanowi część **Pomocnika dla branży turystycznej**, na który składają się:

1. **Poradnik „Dostępny obiekt turystyczny”**
2. **Interaktywny formularz „Lista kontrolna dostępności obiektu turystycznego”**
3. **Poradnik „Bezpieczny obiekt turystyczny: ewakuacja”**
4. **Workbook „Procedura ewakuacji z obiektu”**
5. **„Instrukcja postępowania na wypadek ewakuacji”**
6. **Poradnik „Obsługa klientów ze szczególnymi potrzebami w obiekcie turystycznym”**
7. **Poradnik „Dostępne treści”.**

Ten workbook pomoże Ci krok po kroku zaplanować ewakuację osób ze szczególnymi potrzebami z budynku. Wypełniając kolejne sekcje, przeanalizujesz aktualną procedurę ewakuacji z budynku, zidentyfikujesz potencjalne bariery oraz opracujesz model ewakuacji dostosowane do potrzeb różnorodnych użytkowników.

Workbook możesz wydrukować i wypełnić ręcznie, możesz też skorzystać z pliku edytowalnego Word.

Przed rozpoczęciem pracy z workbookiem „Procedura ewakuacji z budynku” zachęcamy Cię do zapoznania się z **Poradnikiem „Bezpieczny obiekt turystyczny: ewakuacja”.**

Informacje o budynku i jego wyposażeniu

Opisz, jak wygląda budynek i jego wyposażenie, odpowiadając na pytania znajdujące się poniżej. Każdemu z nich towarzyszy przykładowa odpowiedź, która może Ci pomóc przy opisywaniu własnego obiektu.

1. Rodzaj budynku

Jaki to budynek – wolnostojący czy w pierzei ulicy? Czy to budynek użyteczności publicznej czy prywatny? Co się w nim znajduje – jaka jest jego funkcja?

Przykład:

Wolnostojący budynek użyteczności publicznej – muzeum z salą kinową.

Miejsce na Twoją odpowiedź:

2. Ilość kondygnacji i ich przeznaczenie

Ile kondygnacji (pięter) ma budynek? Ile z nich jest podziemnych a ile naziemnych? Co się na nich znajduje, czy mogą tam przebywać klienci/goście, czy tylko pracownicy?

Przykład:

4 kondygnacje (piwnica, parter, kondygnacje +1 i +2). W części piwnicy pomieszczenia techniczne (tylko pracownicy), w drugiej części sala wystawowa. Na parterze sala kinowa i pokoje biurowe, na piętrach +1 i +2 wystawy.

Miejsce na Twoją odpowiedź:

3. Schody i klatki schodowe

Jeśli budynek ma więcej niż jedną kondygnację (nie jest parterowy), ewakuacja z niższych i wyższych kondygnacji odbywa się po schodach. Ile jest klatek schodowych? Gdzie się znajdują? Które części budynku obsługują? Czy łączą wszystkie kondygnacje, czy tylko niektóre z nich? Jak wyglądają te klatki schodowe – czy są proste, czy np. kręcone, wachlarzowe lub zabiegowe?

Przykład:

3 klatki schodowe, w tym:

- Klatki A i B: łączą parter z kondygnacją +2 (jedna w północnej i jedna w południowej części budynku), obydwie mają stopnie proste.
- Klatka C: łączy piwnicę z parterem (środkowa część budynku), ma stopnie zabiegowe.

Miejsce na Twoją odpowiedź:

4. Podział budynku na strefy pożarowe

Czy budynek jest podzielony na strefy pożarowe? Nie każdy jest, ale niektóre mogą. Jeśli tego nie wiesz, sprawdź w IBP lub na graficznych planach ewakuacyjnych.

Przykład:

Budynek podzielony został na 3 strefy pożarowe:

- Strefa S01 – pomieszczenia techniczne na kondygnacji -1 (piwnice),
- Strefa S02 – pomieszczenia sali kinowej na kondygnacji od 0 (parter),
- Strefa S03 – pomieszczenia muzeum na kondygnacjach +1 i +2.

Miejsce na Twoją odpowiedź:

5. Systemy sygnalizacji w budynku

Jakie rodzaj sygnalizacji znajdują się w budynku? Może to być np. sygnalizacja akustyczna (dźwiękowa), sygnalizacja optyczna (wizualna, świetlna), alarmowanie z wykorzystaniem środków i urządzeń ręcznych (tuby rozgłoszeniowe, syreny).

Jak uruchamiana jest sygnalizacja? Automatycznie (np. przez system sygnalizacji pożaru – SSP) czy przez operatora? Czy w budynku znajduje się Dźwiękowy System Ostrzegawczy (DSO), który umożliwia nadawanie sygnałów ostrzegawczych i komunikatów głosowych w przypadku wykrycia zagrożenia pożarowego przez SSP lub bezpośrednio przez operatora systemu?

Przykład:

W budynku zastosowano system sygnalizacji pożaru (SSP) z alarmowaniem akustycznym. Brak alarmowania optycznego.

Miejsce na Twoją odpowiedź:

6. Pętle indukcyjne w budynku

Czy w budynku znajdują się pętle indukcyjne? Jeśli tak – czy akustyczne komunikaty alarmowe (dźwiękowe/głosowe) są podawane i przez głośniki, i przez system pętli?

Przykład:

W sali kinowej na parterze i w salach wystaw na piętrze +1 i +2 znajdują się pętle indukcyjne (na całej przestrzeni sal). Komunikatom dźwiękowym alarmu nie towarzyszą komunikaty nadawane przez pętle.

Miejsce na Twoją odpowiedź:

7. Wyposażenie budynku w sprzęt do ewakuacji

Czy w budynku są wózki (krzesła), materace, maty albo krzeselka transportowe płachtowe, przeznaczone do ewakuacji osób, które nie mogą samodzielnie pokonać schodów?

Jeśli tak – gdzie się znajdują (na jakim piętrze, obok czego)? Czy są oznaczone odpowiednimi piktogramami? Poniżej podpowiedz, jak wyglądają odpowiednie oznaczenia.

Piktogram wózka (krzesła) ewakuacyjnego:

Piktogram materaca ewakuacyjnego:

➡ Przykład:

W budynku znajduje się:

- wózek ewakuacyjny na piętrze +1, przy klatce schodowej B, oznaczony piktogramem,
- materac ewakuacyjny na piętrze +2 przy klatce B, oznaczony piktogramem.

Miejsce na Twoją odpowiedź:

8. Ilość wyjść ewakuacyjnych i ich lokalizacja:

Gdzie znajdują się wyjścia ewakuacyjne z budynku? Ile ich jest i gdzie dokładnie prowadzą (np. na dziedziniec, na parking, na ulicę...)? Czy żeby się nimi wydostać, trzeba pokonać schody lub pojedyncze stopnie?

➡ Przykład:

Na zewnątrz budynku prowadzą 2 wyjścia ewakuacyjne:

- wyjście 1 z holu głównego (parter) na parking przed budynkiem, bez schodów i stopni,
- wyjście 2 z sali kinowej (parter) na teren za budynkiem, do pokonania 2 stopnie w dół.

Miejsce na Twoją odpowiedź:

9. Miejsce zbiórki do ewakuacji:

Gdzie znajduje się miejsce zbiórki do ewakuacji? Opisz jego lokalizację. Podpowiedź: miejsce zbiórki do ewakuacji znajduje się na zewnątrz budynku i jest oznaczone w taki sposób:

➡ Przykład:

Miejsce do ewakuacji znajduje się w centralnej części parkingu.

Miejsce na Twoją odpowiedź:

Jak wygląda trasa dojścia do miejsca zbiórki do ewakuacji? Czy po wyjściu z budynku trzeba pokonać stopnie, schody albo wysokie krawężniki, żeby się do niego dostać? Czy miejsce jest łatwe do odnalezienia / zauważenia? Czy coś nie zasłania tabliczki (piktogramu) – np. roślinność, inne obiekty, elementy małej architektury?

Przykład:

Z wyjścia 1 dojście bez stopni i schodów do miejsca zbiórki.

Z wyjścia 2 (po pokonaniu schodów – 2 stopnie) wokół budynku, przez 2 wysokie krawężniki, dalej do miejsca zbiórki.

Miejsce na Twoją odpowiedź:

Procedura ewakuacji z budynku

1. Podsumowanie danych o budynku: aktualna procedura ewakuacji

Zebrałeś już wszystkie potrzebne informacje. Teraz je podsumuj.

Przykład:

Alarmowanie o zagrożeniu:

W budynku jest SSP: alarm dźwiękowy uruchamia się automatycznie. Nie ma alarmu wizualnego. W budynku są pętle indukcyjne, ale nie podają komunikatów o ewakuacji.

Ewakuacja:

Budynek ma 4 kondygnacje (piwnica, parter, kondygnacje +1 i +2).

Ewakuacja odbywa się za pomocą 3 klatek schodowych i 2 wyjściami ewakuacyjnymi:

- Z piętra +2 klatkami schodowymi A i B na parter (w północnej i południowej części budynku), dalej do holu głównego i do wyjścia ewakuacyjnego 1, potem przez parking, bez stopni i schodów, do miejsca zbiórki. Przy klatce B jest materac ewakuacyjny.
- Z piętra +1 klatkami schodowymi A i B na parter (w północnej i południowej części budynku), dalej do holu głównego i do wyjścia ewakuacyjnego 1, potem przez parking, bez stopni i schodów, do miejsca zbiórki. Przy klatce B jest wózek ewakuacyjny.
- Z sali kinowej na parterze wyjściem ewakuacyjnym 2 przez 2 stopnie w dół, wokół budynku, przez 2 wysokie krawężniki, dalej do miejsca zbiórki.
- Z pozostałych pomieszczeń na parterze do holu głównego i do wyjścia ewakuacyjnego 1, potem przez parking, bez stopni i schodów, do miejsca zbiórki.
- Z piwnicy klatką schodową C do holu głównego i do wyjścia ewakuacyjnego 1, potem przez parking, bez stopni i schodów, do miejsca zbiórki.

Miejsce zbiórki do ewakuacji jest zastąpione z jednej strony reklamą.

Miejsce na Twoją odpowiedź:

Alarmowanie o zagrożeniu:

Ewakuacja:

2. Potencjalne problemy z aktualną procedurą ewakuacji

Teraz wróć do **Poradnika „Bezpieczny obiekt turystyczny: ewakuacja”**, do rozdziału **„Jak różnorodność osób w budynku wpływa na ewakuację?”**.

Przypomnij sobie, jakie są potencjalne wyzwania podczas ewakuacji różnych grup osób. Zastanów się, czy sposoby alarmowania o zagrożeniu i sposoby ewakuacji z Twojego budynku odpowiadają na ich potrzeby? Jakie potencjalne problemy mogą się pojawić?

Przykład:

Alarmowanie o zagrożeniu:

1. Nie ma alarmu wizualnego: część seniorów, osoby z niepełnosprawnością słuchu i g/Głuche mogą nie zauważyć alarmu.
2. Są pętle indukcyjne, ale komunikaty o ewakuacji nie są przez nie nadawane: osoby korzystające z aparatów słuchowych mogą nie zrozumieć poleceń słownych.
3. Czy osoby z niepełnosprawnością intelektualną, osoby w spektrum autyzmu, osoby w kryzysie zdrowia psychicznego rozumieją, że muszą opuścić budynek?

Ewakuacja:

1. Ewakuacja osób, które nie mogą samodzielnie poruszać się po schodach (osób z niepełnosprawnością narządu ruchu, części seniorów) z piętra +2 może odbywać się przez klatkę B (za pomocą materaca). Do jego obsługi potrzebne są co najmniej 2 przeszkolone osoby. Czy pracownicy wiedzą, jak obsłużyć materac?
2. Ewakuacja osób, które nie mogą samodzielnie poruszać się po schodach (osób z niepełnosprawnością narządu ruchu, części seniorów) z piętra +1 może odbywać się przez klatkę B (za pomocą wózka). Do jego obsługi potrzebna jest co najmniej 1 przeszkolona osoba. Czy pracownicy wiedzą, jak obsłużyć wózek?
3. Ewakuacja osób, które nie mogą samodzielnie poruszać się po schodach (osób z niepełnosprawnością narządu ruchu, części seniorów) z sali kinowej na parterze i do miejsca zbiórki może być niemożliwa (2 stopnie w dół z sali, 2 wysokie krawężniki).
4. Ewakuacja osób, które nie mogą samodzielnie poruszać się po schodach (osób z niepełnosprawnością narządu ruchu, części seniorów) z piwnicy klatką schodową C może być niemożliwa.
5. Część osób może nie zauważyć miejsca zbiórki do ewakuacji – tabliczka jest zastonięta.

Miejsce na Twoją odpowiedź:

Alarmowanie o zagrożeniu:

Ewakuacja:

3. Propozycje zmian i nowa procedura ewakuacji

Znowu wróć do **Poradnika „Bezpieczny obiekt turystyczny: ewakuacja”**, tym razem do rozdziału **„Jak postępować w trakcie ewakuacji”**. Zastanów się nad możliwymi rozwiązaniami problemów, które zdefiniowałeś w poprzednim kroku.

Przykład:

Alarmowanie o zagrożeniu:

1. Nie ma alarmu wizualnego:
 - uzupełnienie alarmu o sygnalizatory optyczne,
 - przeszkolenie personelu z alarmowania osób g/Głuchych (podstawy PJM, alarmowanie za pomocą komunikatów pisemnych),
 - stworzenie innego systemu powiadamiania (np. sms na telefon gości).
2. Są pętle indukcyjne, ale komunikaty o ewakuacji nie są przez nie nadawane:
 - nagranie komunikatów głosowych i nadawanie ich naraz przez głośniki i przez system pętli.
3. Zrozumienie konieczności ewakuacji:
 - przeszkolenie personelu z informowania klientów o konieczności ewakuacji,
 - wyznaczenie osób powiadamiających klientów/gości i asystujących podczas ewakuacji.

Ewakuacja:

1. Ewakuacja osób, które nie mogą samodzielnie poruszać się po schodach, z piętra +2:
 - przeszkolenie 2 osób z obsługi materaca i transferu na materac,
 - zakup kolejnego sprzętu do ewakuacji i umieszczenie go przy klatce A (może to być wózek, materac albo krzesółko transportowe płachtowe – to ostatnie to najtańsze rozwiązanie), dodatkowo przeszkolenie odpowiedniej ilości osób, koniecznych do obsługi nowego sprzętu (do materaca – min. 2 osoby, do wózka – min. 1 osoba, do krzesółka transportowego płachtowego – min. 2 osoby).
2. Ewakuacja osób, które nie mogą samodzielnie poruszać się po schodach, z piętra +1:
 - przeszkolenie 1 osoby z obsługi wózka i 2 osób z transferu na wózek,
 - zakup kolejnego sprzętu do ewakuacji i umieszczenie go przy klatce A (może to być wózek, materac albo krzesółko transportowe płachtowe), dodatkowo przeszkolenie odpowiedniej ilości osób, koniecznych do obsługi nowego sprzętu

- (do materaca – min. 2 osoby, do wózka – min. 1 osoba, do krzesetka transportowego płachtowego – min. 2 osoby),
- przeniesienie sprzętu z klatki B do klatki A, przy klatce B umieszczenie krzesetka transportowego płachtowego i przeszkolenie dodatkowych 2 osób z jego obsługi.
3. Ewakuacja osób, które nie mogą samodzielnie poruszać się po schodach, z sali kinowej na parterze:
- przeszkolenie personelu z asysty podczas ewakuacji,
 - zakup kolejnego sprzętu do ewakuacji i umieszczenie go w sali kinowej (może to być wózek, materac albo krzesetko transportowe płachtowe), dodatkowo przeszkolenie odpowiedniej ilości osób, koniecznych do obsługi nowego sprzętu (do materaca – min. 2 osoby, do wózka – min. 1 osoba, do krzesetka transportowego płachtowego – min. 2 osoby),
 - budowa pochylni przy schodach z sali kinowej,
 - usunięcie wysokich krawężników, które znajdują się na dojściu do punktu zbiórki do ewakuacji.
4. Ewakuacja osób, które nie mogą samodzielnie poruszać się po schodach, z piwnicy:
- zakup kolejnego sprzętu do ewakuacji i umieszczenie go w piwnicy (może to być wózek do ewakuacji w górę i w dół, materac albo krzesetko transportowe płachtowe), dodatkowo przeszkolenie odpowiedniej ilości osób, koniecznych do obsługi nowego sprzętu (do każdego z nich min. 2 osoby, jeśli ewakuacja odbywa się do góry).
5. Zastąpione oznaczenie miejsca zbiórki do ewakuacji:
- przesunięcie lub usunięcie zastaniającej go reklamy.

Miejsce na Twoją odpowiedź:

Alarmowanie o zagrożeniu:

Miejsce na Twoją odpowiedź:

Ewakuacja:

Na koniec...

Pamiętaj!

W trakcie ewakuacji należy postępować zgodnie z zaleceniami instrukcji bezpieczeństwa pożarowego (IBP), przy uwzględnieniu obecności w budynku osób z niepełnosprawnościami / osób ze szczególnymi potrzebami. Osoby koordynujące ewakuację oraz osoby wyznaczone na ich zastępstwo powinny być odpowiednio przeszkolone: wiedzieć, jak postępować w trakcie ewakuacji, w zależności od rodzaju niepełnosprawności i potrzeb ewakuowanych osób.

Wszystkie czynności ewakuacyjne mogą być prowadzone wyłącznie pod warunkiem nienarażania własnego zdrowia i życia. Transfer na wózek / materac ewakuacyjny / krzesłko transportowe płachtowe może być wykonywany jedynie pod warunkiem wyrażenia świadomej zgody przez osoby ewakuujące i osobę ewakuowaną oraz pod warunkiem pozwalającego na to stanu zdrowia wszystkich w/w osób.

Jeśli dla którejś z osób przebywających w budynku – pracowników/pracowniczek albo osób stale przebywających w budynku – stworzono Indywidualny Plan Ewakuacji (IPE), działania zawsze należy prowadzić zgodnie z zawartymi w nim wskazaniem.

Publikacja jest częścią projektu pn.

„Dostępne góry. Szkolenia dla osób pracujących w branży turystycznej w powiecie tatrzańskim i nowotarskim”, realizowanego w ramach programu

„Turystyka - Bez barier” 2024. Działanie dofinansowano ze środków

Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, których dysponentem jest Minister Sportu i Turystyki.

Na **Pomocnik dla branży turystycznej** składają się:

1. **Poradnik „Dostępny obiekt turystyczny”**
2. **Interaktywny formularz „Lista kontrolna dostępności obiektu turystycznego”**
3. **Poradnik „Bezpieczny obiekt turystyczny: ewakuacja”**
4. **Workbook „Procedura ewakuacji z obiektu”**
5. **„Instrukcja postępowania na wypadek ewakuacji”**
6. **Poradnik „Obsługa klientów ze szczególnymi potrzebami w obiekcie turystycznym”**
7. **Poradnik „Dostępne treści”.**

Wszystkie publikacje dostępne są na stronie internetowej Fundacji Polska Bez Barier

– [link do strony](#)

Kod QR prowadzący do strony Fundacji:

